

Standardsatser for erstatning av dyr

Forslag utarbeidet desember 2003 til revisjon av standardsatser for erstatning av dyr fastsatt av Landbruksdepartementet i forskrift av 17. august 2001.

NILF
Distriktskontoret i Trondheim
Statens Hus
7468 TRONDHEIM

Saksbehandler:
Svein Olav Holien
Tlf. 73 19 94 14
E-post: svein-olav.holien@nilf-st.stat.no

Sammendrag

NILF vil foreslå standardsatser som vist nedenfor for erstatning av dyr etter nedslakting. Satsene bygger i stor grad på de prinsipper som det rådgivende organet som vurderte satsene i 2001, la til grunn. Det er beregnet følgende satser:

Storfe

Melkeraser

Sone for distriktstilskudd	1	2	3	4	5
Okser under 3 mnd	2300	2500	2600	2700	2700
Okser 3 – 6 mnd	5000	5400	5600	6000	6000
Okser 6 – 9 mnd	7300	7900	8200	8700	8800
Okser 9 – 12 mnd	8700	9400	9900	10600	10700
Okser 12 – 15 mnd	10700	11600	12200	13100	13200
Okser 15 – 18 mnd	12600	13800	14500	15600	15800
Okser 18 – 21 mnd	12900	14200	15000	16200	16400
Okser 21 – 24 mnd	14200	15700	16600	18000	18200
Voksne okser	15800	17600	18700	20500	20800
Kviger under 3 mnd	1700	1800	1900	2000	2000
Kviger 3 – 6 mnd	3400	3600	3800	4000	4100
Kviger 6 – 9 mnd	4700	5000	5200	5600	5600
Kviger 9 – 12 mnd	5900	6300	6600	7000	7100
Kviger 12 – 15 mnd	7600	8200	8600	9100	9200
Kviger 15 – 18 mnd	9300	10000	10400	11100	11200
Kviger 18 – 21 mnd	10600	11400	11900	12700	12800
Kviger 21 – 24 mnd	10800	11800	12300	13200	13400
Ku	10800	11800	12400	13300	13500

For drektige dyr foreslås å gi et drektighetstillegg på kr 280 pr. påbegynt måned dyret er drektig.

Kjøttferaser

I tillegg til satsene nedenfor foreslås å gi et drektighetstillegg på kr 330 pr. påbegynt måned dyret er drektig for lette raser og kr 440 pr påbegynt måned for tunge raser.

Tung rase

Sone	1	2	3	4	5
Okser under 3 mnd	3700	3900	4000	4300	4300
Okser 3 – 6 mnd	7500	7900	8200	8700	8800
Okser 6 – 9 mnd	11100	11800	12200	12900	13000
Okser 9 – 12 mnd	13700	14600	15200	16100	16200
Okser 12 – 15 mnd	17100	18300	19000	20100	20300
Okser 15 – 18 mnd	19400	20800	21700	23000	23200
Okser 18 – 21 mnd	20900	22600	23600	25100	25400
Okser 21 – 24 mnd	22900	24800	25900	27700	28000
Voksne okser	27800	30300	31800	34100	34500
Kviger under 3 mnd	3100	3300	3500	3700	3700
Kviger 3 – 6 mnd	6600	7000	7300	7700	7700
Kviger 6 – 9 mnd	9400	10100	10400	11100	11100
Kviger 9 – 12 mnd	11600	12300	12800	13600	13700
Kviger 12 – 15 mnd	13800	14700	15300	16200	16400
Kviger 15 – 18 mnd	15400	16500	17200	18200	18400
Kviger 18 – 21 mnd	17200	18400	19200	20400	20600
Kviger 21 – 24 mnd	18600	19900	20800	22100	22300
Ku	16500	18000	18900	20300	20500

Lett rase

Sone	1	2	3	4	5
Okser under 3 mnd	2700	2900	3000	3200	3200
Okser 3 – 6 mnd	5600	6000	6200	6600	6600
Okser 6 – 9 mnd	8300	8900	9300	9800	9900
Okser 9 – 12 mnd	10300	11100	11500	12300	12400
Okser 12 – 15 mnd	13400	14300	14900	15900	16000
Okser 15 – 18 mnd	14900	16000	16700	17900	18000
Okser 18 – 21 mnd	16300	17700	18500	19800	20000
Okser 21 – 24 mnd	17900	19400	20300	21800	22100
Voksne okser	22400	24500	25800	27800	28200
Kviger under 3 mnd	2300	2500	2600	2700	2700
Kviger 3 – 6 mnd	5200	5500	5800	6100	6200
Kviger 6 – 9 mnd	7300	7800	8100	8600	8700
Kviger 9 – 12 mnd	9000	9600	10000	10600	10700
Kviger 12 – 15 mnd	11200	12000	12500	13300	13400
Kviger 15 – 18 mnd	12600	13500	14100	15000	15100
Kviger 18 – 21 mnd	14100	15200	15800	16900	17000
Kviger 21 – 24 mnd	15300	16500	17200	18400	18500
Ku	12900	14100	14900	16100	16300

Svin

Smågris	Nord-Norge	Resten av landet
Smågris under 1 mnd	480	410
Smågris 1 – 2 mnd	670	580
Smågris 2 – 3 mnd	960	830

Slaktegris

Alder	Vekt	Grunnpris	Verdi inkl livdyrt tillegg og distr.tilskudd		
			Nord-Norge	Vestlandet	Resten av landet
3 – 4 mnd	33	17,26	1090	930	910
4 – 5 mnd	50	20,18	1380	1140	1110
5 – 6 mnd	70	20,68	1900	1560	1520
Over 6 mnd	82	20,68	2140	1740	1700

Livdyr

	Alder	Nord-Norge	Resten av landet
Småpurker	18 uker	2600	2000
Ubedekte ungpurker	22 uker	3200	2600
Purker		4700	4000
Ungråner	4 – 6 mnd	3000	3000
Råner		6000	6000

Småpurkene får et tillegg på kr 110 pr uke over 18 uker og ubedekte ungpurker får et tillegg på kr 110 pr uke fra 22 til 32 uker. Landssvin får et reinrasetillegg på kr 550.

I tillegg til satsene ovenfor foreslår vi at drektige purker får et tillegg på kr 600 pr påbegynt 14. dag av drektighetstida i Nord-Norge og kr 525 pr påbegynt 14. dag i resten av landet.

Sau og lam

Lam ikke tiltenkt i avl

Sone for distriktstilskudd	1	2	3	4	5
Kroner pr dyr	825	900	945	1055	1065
Herav lammetilskudd	104	104	104	104	104

Livdyr

	<u>Sats</u>
Værlam	1800
Avlsværer	4800
Søyelam	1500
Søyer	2900

Vi foreslår også et drektighetstillegg på kr 350 pr påbegynt måned søya er drektig.

Veid sats for alle lam

Denne satsen foreslås brukt ved nedslakting mellom lamming og normal slaktesesong.

Sone for distriktstilskudd	1	2	3	4	5
Veid sats, kr pr lam	975	1035	1070	1155	1165

Geit

	<u>Sats</u>
Geitekje under 9 mnd	450
Geiter	1300
Bukkekje	1500
Avlsbukker	3000

Vi foreslår også et drektighetstillegg på kr 90 pr påbegynt måned ei geit er drektig.

Verpehøner

Vi anbefaler at standardsatsene økes lineært fra kr 35 ved innsett til kr 63 ved 24 ukers alder. Verdien blir slik fram til 32 ukers alder og skrives deretter lineært ned til en nullverdi etter 78 uker.

Rugeegghøner til slaktekyllingproduksjon

Vi anbefaler at standardsatsene økes lineært fra kr 107 ved innsett til kr 158 ved 24 ukers alder. Verdien blir slik fram til 32 ukers alder og skrives deretter lineært ned til utraneringsverdi kr 5 etter 60 uker.

Slaktekyllinger

Ordinær produksjon:

Vi vil anbefale at standardsatsene økes lineært fra kr 4,30 ved innsett til kr 15,60 ved slakteferdig alder, normalt 31 dager etter innsett.

Spesialproduksjon:

Vi vil anbefale at standardsatsene for denne produksjonen settes lik den forventede slakteverdien ved sanering hvis dyra er eldre enn 31 dager. Fram til en alder på 31 dager brukes samme verdier som ved ordinær produksjon.

Kalkun

Vi vil anbefale at standardsatsene økes lineært fra kr 20 ved innsett til kr 91 ved slakteferdig alder, normalt 13 uker etter innsett.

Industrikalkun

Vi vil anbefale at standardsatsene økes lineært fra kr 20 ved innsett til kr 193 ved slakteferdig alder, normalt 5 mnd. etter innsett.

Frakttillegg

Storfe:

For storfe vil vi foreslå følgende frakttillegg:
Kr. 150 for kalver og kr 300 for livkvige/ku/okse.

Svin:

For svin vil vi foreslå følgende frakttillegg:
Kr. 16 for smågris, kr 130 for andre livdyr av svin.

Sau:

For sau vil vi foreslå et frakttillegg på kr 100 pr dyr både for værlam, søyelam og voksne avlsdyr.

Fjørfe:

For produksjonsdyr av høner, slaktekylling og kalkun inngår som regel frakt i innkjøpsprisen. Det blir derfor ikke aktuelt med noe frakttillegg for disse. Noen få avlsbesetninger kjøper dyr i utlandet og for disse vil det komme frakt i tillegg til innkjøpsprisen. Vi foreslår at disse får beregnet tillegg for frakt på individuelt grunnlag.

1 Innledning

Stortinget ga perioden 1997-98 sitt samtykke i fastsettelse av forskrift om maksimalsatser for erstatning av dyr, jfr. St.prp. nr. 17 (1997-98) romertallsvedtak II. Erstatningssatser ble fastsatt av Landbruksdepartementet ved forskrift nr. 725 av 5. juli 2000 og var gjeldende for dyr som var pålagt avlivet etter denne dato. Om virkeområdet het det i § 2 at *"Forskriften kommer til anvendelse ved fastsetting av erstatning for dyr som er verdsatt høyere enn maksimalsatsen ved skjønn. Maksimalsatsen angir en øvre grense for erstatningen"*.

Et nytt rådgivende organ utarbeidet i mai 2001 nye satser og ga grunnlag for å revidere satsene med tanke på en forestående endring av forskriften, samtidig som en skulle gå over til en ordning med standardsatser. Landbruksdepartementet fastsatte 17. august 2001 nye forskrifter om standardiserte satser for erstatning av dyr.

Ved behandling av jordbruksoppgjøret i 2003 ble det vedtatt at erstatninger som følge av pålagte tiltak mot spredning av sykdom eller skadegjørere på mennesker, dyr og planter skal samordnes og finansieres utenfor jordbruksavtalen fra 01.01.2004. Landbruksdepartementet har som følge av dette gitt Statens landbruksforvaltning (SLF) i oppdrag å arbeide videre med forenklinger av erstatningsordningene. Hjemmelsgrunnlaget for erstatningene på husdyrsiden er i dag husdyrloven. I framlegget til ny matlov foreslås husdyrloven opphevet, men erstatningsbestemmelsene videreføres i matloven.

NILF ble kontaktet av SLF i brev av 08.10.03 med forespørsel om å foreta en revidering av erstatningssatsene for dyr etter nedslakting. Det skal i første rekke dreie seg om justeringer for prisutvikling og endringer i jordbruksavtalen. Fordi erstatningsordningene fra 01.01.04 finansieres utenom jordbruksavtalen mener SLF at det er mest hensiktsmessig at NILF ved denne revisjonen utarbeider grunnlaget for reviderte satser alene og at jordbruksorganisasjonene uttaler seg ved ordinær høring av ny forskrift. I brev til SLF den 16.10.03 tok NILF på seg arbeidet med å revidere erstatningssatsene for dyr.

2 Generelle prinsipper og vurderinger

2.1 Føringer gitt av Storting og regjering

Ved utarbeiding av forslag til satser i 2001 la rådet til grunn de føringer som er gitt i St.prp. nr. 17 (1997-98). Her fremgår det at forarbeidene til husdyrloven ikke gir anvisning på hvilket nivå maksimalsatsene kan ligge, ut over at de ikke må ligge høyere enn erstatningen sannsynligvis ville blitt ved skjønn. I proposisjonen står det videre:

"Utgangspunktet for beregningene bør være slakteverdi basert på landsgjennomsnittet, med et livdyrt tillegg i form av fast tillegg til slakteverdien. Det kan også være aktuelt med distriktvis forskjeller innarbeidet i maksimalsatsene. For visse dyregrupper, som for eksempel kyllinger og andre ungdyr, er slakteverdi ikke et relevant utgangspunkt for beregningen. Satsen bør her beregnes på et annet grunnlag."

Det er spesielt påpekt likebehandling av forskjellige produksjoner:

”Likebehandling av forskjellige husdyrproduksjoner vil kunne oppnås ved at det ved fastsettelse av maksimalsatsene for det enkelte dyreslag og type husdyr, også legges vekt på hvordan livdyrmarkedet fungerer for andre sammenlignbare dyreslag og type husdyr. Det vil være livdyrverdien innenfor de etablerte husdyrproduksjonene som vil danne grunnlaget for fastsettelse av satsene”.

Videre het det:

”Departementet vil peke på at for alle produksjoner vil det være den ordinære produksjon av produktene kjøtt, egg, melk som danner grunnlaget for livdyrverdien”.

Det blir i denne sammenheng pekt på de spesielle forholda i de spesialiserte storfekjøttproduksjonen hvor en har høye livdyrpriser grunnet en oppbygging av produksjonen:

” I dagens situasjon har vi et livdyrmarked i den spesialiserte storfekjøttproduksjonen med høye livdyrverdier knyttet til det forhold at produksjonen er under oppbygging, og hvor tyngden av dyra selges som livdyr. Et system med maksimalsatser vil føre til større likebehandling av produksjonene. I produksjoner der det av ulike årsaker er meget høye livdyrverdier vil erstatningssummene bli lavere enn aktuell livdyrmarkedspris”.

Rådet la likevel mer vekt på livdyrprisene for kjøttfe i utredningen i 2001. I perioden 1993-1997 var det en oppbygging av kjøttfebesetninger. Fra 1997 har paratuberkulose, kugalskap og munn- og klovsyke med påfølgende restriksjoner, lagt en demper på omsetningen. Det er ikke så mange nye produsenter som kommer til og markedet for mange kjøttferaser er relativt stabilt

Rådet har videre lagt til grunn Inst. O. 69 (1996-97) fra næringskomiteen. Innstillingen omhandler et forslag om å utvide erstatningsplikten i husdyrloven til også å omfatte produksjonstap. Dette forslaget ble avvist av komiteen.

I tråd med St.prp. nr 17 (1997-98) ble det beregnet satser for småfe, fjørfe, svin og storfe.

2.2 Mandat for årets arbeid

SLF skiver at revidering av satsene skal ta utgangspunkt i følgende:

- Utgangspunktet for beregning av satsene er slakteverdi baser på landsgjennomsnittet med et fast livdyrt tillegg. Dette innebærer at de føringer som ble gitt i Ot.prp. 50 (1999-2000), om lov om endringer i lov 8.juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer, fremdeles skal legges til grunn for beregningene.
- Relevante tilskudd tas med i beregningen av satsene. Herunder må det vurderes om det nye tilskuddet til lammeslakt som ble vedtatt i jordbruksoppgjøret 2003 bør inngå i grunnlaget for beregning av satsene. Det synliggjøres hvor stor del av satsene som utgjøres av tilskudd.

- Ved revideringen skal det sikres at det ikke er ubegrunnede ulikheter mellom de foreslåtte satsene for sau og lam og de tilsvarende satsene under Forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt av 02.07.99.
- Det gjøres en vurdering av satsene for frakt av nye dyr tilbake til eiendommen, jfr. Forskrift om standardiserte satser for erstatning av dyr av 17.08.2001 § 5, med sikte på at de opprettholdes som særskilte satser.

2.3 Vurderinger som er gjort

NILF legger til grunn de vurderinger som ble gjort av rådet i utredningen fra 2001. Der ble det vurdert at i de etablerte produksjoner, og for de grupper av dyr hvor det er et balansert livdyrmarked, skulle livdyrverdien være lik markedspris. For andre grupper av dyr innefor samme produksjon, har markedsverdien på dyr som omsettes vært retningsgivende. For eksempel har markedsverdien for kviger vært retningsgivende for verdien av melkekyr. For storfe i spesialisert kjøttproduksjon er satsene delvis fastsatt med bakgrunn i hvordan livdyrmarkedet for melkeraser har fungert. I tillegg har en støttet seg på opplysninger fra Fellesslakteriet i Oslo og deres livdyromsetning. Når det gjelder verdsetting av søyer til avl har en støttet seg på beregninger for erstatning for tap ved rovdyrangrep. For fjørfe er i hovedsak oppdrettskostnader lagt til grunn.

Det er redegjort nærmere for prinsipper og vurderinger i tilknytning til beregningene for hvert enkelt dyreslag.

3 Storfe

Vi legger til grunn at en fortsatt skal ha en oppsplitting i melkeraser (NRF) og kjøttfaser, der kjøttfaser splittes i tunge og lette raser og at en fortsatt differensierer satsene etter kjønn og med følgende aldersgrupper:

- Under 3 mnd.
- 3 – 6 mnd.
- 6 – 9 mnd
- 9 – 12 mnd.
- 12 – 15 mnd.
- 15 – 18 mnd.
- 18 – 21 mnd.
- 21 – 24 mnd.
- Voksne dyr

Distriktstilskuddet på kjøtt vil gjøre at slakteverdien av det enkelte dyr vil variere med geografisk plassering av bruket. Det er usikkert hvorvidt disse prisvariasjoner på slakt bør påvirke livdyrprisen. En kan se distriktstilskuddet som kompensasjon for høyere

produksjonskostnader, og ut fra en slik betraktning skal ikke distriktstilskuddet bli gjenspeilet direkte i livdyrprisen. Forskjeller mellom prissystemer for livdyr som blir brukt i ulike deler av landet kan imidlertid tyde på det motsatte. En har derfor valgt å differensiere satsene etter sone for distriktstilskudd.

3.1 Melkeraser

3.1.1 Slakteverdi

Som grunnlag er slakteverdien utgangspunktet. Den er avhengig av slaktevekt ved en gitt alder, og av prisen pr kg. Prisen vil være gitt av klassifiseringsresultat, slaktevekt og prisvariasjon over tid.

Slaktevekt:

Som grunnlag for å kunne beregne slaktevekt ved en gitt alder, tar en utgangspunkt i fødselsvekt for kalven og tilvekst i ulike perioder. Følgende verdier er lagt til grunn ved de videre beregningene:

Vekt ved fødsel		Tilvekst, gram pr dag		Tilvekst, gram pr dag	
Kg		0 – 12 mnd		12 mnd – sl.ferdig alder	
Okse	Kvige	Okse	Kvige	Okse	Kvige
40	38	1000	600	1000	700

Kilde: Buskap og avdrått nr. 1, 1999.

Slakteprosentene settes til 50 for voksne og 48 for kviger/kyr. På bakgrunn av disse verdier får en følgende slaktevekter ved forskjellig alder:

Alder	Okse	Kvige/ku
Under 3 mnd	40	30
3 – 6 mnd	90	60
6 – 9 mnd	135	85
9 – 12 mnd	180	110
12 – 15 mnd	225	140
15 – 18 mnd	285	170
18 – 21 mnd	315	200
21 – 24 mnd	360	225
Voksne dyr	450	241

Det er brukt en midlere alder innen gruppen ved utregning av slaktevekt. Slaktevektene for voksne kyr bygger på slaktestatistikken for 2002 der gjennomsnittlig slaktevekt var 241 kg. De fleste oksene blir slaktet før de er fullt utvokst, av den grunn har det liten hensikt å bruke gjennomsnittlige slaktevekter for voksne dyr. Det er derfor satt en vekt på 450 kg for voksne okser.

Kilopris på slakt:

Offentlig statistikk over klassifiseringsresultat for storfeslakt for 2002 viser følgende verdier, med prosentvise fordelinger på hver enkelt klasse:

Klasse i EUROP-systemet	O+	O	O-	P+	P	P-
Ku	1,1	3,8	9,3	25,5	42,9	16,7
Kviger	3,8	16,7	29,4	31,2	15,5	1,7
Ung okse	10,6	35,5	31,8	12,1	3,2	0,3

Gjennomsnittlig klassifisering vil da bli for ku, litt bedre enn P, kviger gjennomsnitt mellom O- og P+, ung okse gjennomsnitt mellom O og O-. For kyr er klassifiseringen blitt dårligere siden 1998 da gjennomsnittet lå nærmere P+, mens det er liten endring på kviger og ung okse.

Prisen er fastsatt ut fra noteringspris til produsent i november 2003, inkludert grunntilskudd. En vil da få følgende priser eks. distriktstilskudd:

Alder	Okse	Kvige/ku
Under 12 mnd	30,11	29,76
12 – 24 mnd	32,86	32,07
Voksne dyr	31,01	29,87

På grunnlag av de verdier som er nevnt ovenfor, vil en få følgende slakteverdier:

Alder	Okse	Kvige/ku
Under 3 mnd	1204	893
3 – 6 mnd	2710	1786
6 – 9 mnd	4065	2530
9 – 12 mnd	5420	3274
12 – 15 mnd	7394	4490
15 – 18 mnd	9365	5452
18 – 21 mnd	10351	6414
21 - 24 mnd	11830	7216
Voksne dyr	13955	7199

Distriktstilskuddet for de ulike gruppene utgjør:

Sone	1	2	3	4	5
Sats kr/kg, gjeldende fra 01.01.04	0	4,05	6,55	10,50	11,10
Okser under 3 mnd	0	162	262	420	444
Okser 3 – 6 mnd	0	365	590	945	999
Okser 6 – 9 mnd	0	547	884	1418	1499
Okser 9 – 12 mnd	0	729	1179	1890	1998
Okser 12 – 15 mnd	0	911	1474	2363	2498
Okser 15 – 18 mnd	0	1154	1867	2993	3164
Okser 18 – 21 mnd	0	1276	2063	3308	3497
Okser 21 – 24 mnd	0	1458	2358	3780	3996
Voksne okser	0	1823	2948	4725	4995
Kviger under 3 mnd	0	122	197	315	333
Kviger 3 – 6 mnd	0	243	393	630	666
Kviger 6 – 9 mnd	0	344	557	893	944
Kviger 9 – 12 mnd	0	446	721	1155	1221
Kviger 12 – 15 mnd	0	567	917	1470	1554
Kviger 15 – 18 mnd	0	689	1114	1785	1887
Kviger 18 – 21 mnd	0	810	1310	2100	2220
Kviger 21 – 24 mnd	0	932	1507	2363	2553
Ku	0	976	1579	2531	2615

3.1.2 Livdyrpåslag

For NRK-rasen er omsetningen av livdyr ganske stabil selv om kvoteordningen for melk har ført til at flere fører opp egne kalver nå enn før. Det har antakelig ført til at markedsprisen på livdyr har gått noe opp. Likevel vil vi ha relativt godt grunnlag for å vurdere livdyrtillaget på dyr av NRF-rasen. Nedenfor har vi satt opp noen enkle beregninger av slakteverdi, livdyrverdi og prosentvis livdyrpåslag på kalv og drektige kviger av NRF-rase.

Kalver:

En tar her utgangspunkt i noteringspris for foringsdyr med levende vekt på 100 kg og sammenligner disse med beregna slaktevekt.

	Okse	Kvige
Livdyrverdi kalv 100 kg	2480	2180
Beregna slakteverdi	930	930
Livdyrpåslag	167%	134%

Kilde : Notering 2/03 Gilde BS Trondheim

For andre distrikter så er prisene hos Gilde Vest (Stavanger) nesten de samme som i Trøndelag, men forskjellen mellom okse- og kvigekalver er noe mindre. Prisene på Østlandet avviker heller ikke mye fra Trøndelag og Rogaland. Nord-Norge har litt høyere priser, kr. 2600 for oksekalver og kr. 2450 for kvigekalver.

Slakteverdien er beregna ut fra ei slaktevekt på 50 kg og slakteklasse P for kalv.

Oksekalver som veier mer enn 100 kg får i Trøndelag et tillegg på kr. 13,50 pr kg over 100 kg, kvigekalver får et tillegg på kr. 12,50 pr kg. Kalver med levendevekt på 100 kg vil etter dette få følgende verdier:

	Okse	Kvige
Livdyrverdi kalv 200 kg	3830	3430
Beregna slakteverdi	2921	2921
Livdyrpåslag	31%	17%

Kilde : Notering 2/03 Gilde BS Trondh eim

Gilde Vest har et kg-tillegg for okser som veier mer enn 100 kg på kr 13, og for kviger på kr 10. Gilde FS har tilsvarende tillegg på kr 11,50 for okse og kr 11 for kvigekalver. Nord-Norge har noe større tillegg, kr. 16,50 for okser, og kr 16 for kvigekalver. Livdyrverdien i Nord-Norge for en oksekalv på 200 kg levendevekt blir da kr 4250 og for ei tilsvarende kvige kr 4050. Livdyrpåslaget blir da i Nord-Norge ca. 45 og 39%.

Slakteverdien er beregnet ut fra ei slaktevekt på 100 kg og slakteklasse P for ung okse/kvige. Det ser ut til at prisene er satt slik at de stimulerer til omsetning av kalv rundt 100 kg levende vekt og at tillegget pr kg over 100 kg er noe mindre enn det teoretisk skulle ha vært.

Drektig kvige:

Systemet for prisfastsetting av drektige kviger bygger på et grunnprinsipp beregnet ut fra slakteverdi pluss tillegg for avstamning, drektighet og kalvingstidspunkt.

Grunnpris for ei kvige på 200 kg slaktevekt * kr 31,20 = kr 6 240.

Prisen for omsatte kviger ligger på kr 9 000 – 12 000 for middels gode dyr og opptil kr 14 000 for meget gode dyr. Livdyrpåslaget vil derfor i mange tilfeller komme opp i godt over 100%. De dårligste dyra vil som regel ikke bli omsatt som livdyr, derfor kan en regne med at det gjennomsnittlige livdyrtillegget for alle kviger blir lavere selv om de aller beste dyra ikke blir omsatt.

Okser:

I teorien bør unge dyr ha et høyere livdyrpåslag enn eldre dyr hvis en legger slakteverdi til grunn for beregningene. En oksekalv vil ha et framtidig inntekspotensiale i form av økt slaktevekt. En okse som er nær slakteferdig vil ha lite inntekspotensiale i form av framtidig vekst. Disse faktorene bør derfor komme til uttrykk i form av ulike prosentvise livdyrpåslag. Hos slaktemodne okser vil livdyrverdien kun være knyttet til verdien som avlsdyr. Kun et fåtall av oksene i en etablert produksjon vil være aktuelle som avlsokser, derfor bør livdyrpåslaget på okser mellom 1 – 2 år settes relativt lavt. For kvigene vil normalt 40 – 50 % av dyra bli påsatt som avlsdyr og vil ha en økt livdyrverdi i form av framtidig produksjon. Livdyrpåslaget for kviger bør derfor være høyere for kviger i aldersgruppen 1 – 2 år enn for okser i samme aldersgruppe.

Kyr:

For kyr vil livdyrverdien avta med alder og vil være tilnærmet 0 ved utrangering. Det foreslås at livdyrpåslaget for kyr settes til 50%. Livdyrpåslaget for voksne okser settes til 13%.

Forslag:

I tabellen nedenfor er det satt opp forslag på prosentvise påslag for livdyrverdi i de ulike gruppene, samt beløpet dette utgjør. Prisene på livdyr har gått litt opp i forhold til 2001. Slakteverdiene har gått litt ned så det skulle tilsi at det prosentvise påslaget må økes litt i forhold til 2001. Påslaget er beregnet ut fra slakteverdier uten distriktstilskudd.

Alder	Okse		Kvige/Ku	
	%	Beløp	%	Beløp
Under 3 mnd	90	1084	90	804
3 – 6 mnd	85	2304	90	1607
6 – 9 mnd	80	3252	85	2151
9 – 12 mnd	60	3252	80	2619
12 – 15 mnd	45	3327	70	3143
15 – 18 mnd	35	3278	70	3816
18 – 21 mnd	25	2588	65	4169
21 – 24 mnd	20	2366	50	3608
Voksne dyr	13	1814	50	3600

Summen av slakteverdi, livdyrpåslag og distriktstilskudd blir følgende for de ulike gruppene, avrundet til hele hundre kroner:

Sone for distriktstilskudd	1	2	3	4	5
Okser under 3 mnd	2300	2500	2600	2700	2700
Okser 3 – 6 mnd	5000	5400	5600	6000	6000
Okser 6 – 9 mnd	7300	7900	8200	8700	8800
Okser 9 – 12 mnd	8700	9400	9900	10600	10700
Okser 12 – 15 mnd	10700	11600	12200	13100	13200
Okser 15 – 18 mnd	12600	13800	14500	15600	15800
Okser 18 – 21 mnd	12900	14200	15000	16200	16400
Okser 21 – 24 mnd	14200	15700	16600	18000	18200
Voksne okser	15800	17600	18700	20500	20800
Kviger under 3 mnd	1700	1800	1900	2000	2000
Kviger 3 – 6 mnd	3400	3600	3800	4000	4100
Kviger 6 – 9 mnd	4700	5000	5200	5600	5600
Kviger 9 – 12 mnd	5900	6300	6600	7000	7100
Kviger 12 – 15 mnd	7600	8200	8600	9100	9200
Kviger 15 – 18 mnd	9300	10000	10400	11100	11200
Kviger 18 – 21 mnd	10600	11400	11900	12700	12800
Kviger 21 – 24 mnd	10800	11800	12300	13200	13400
Ku	10800	11800	12400	13300	13500

3.1.3 Drektighetstillegg

Drektighetstida for NRF-kyr er 9 måneder. En finner det rimelig å gi et drektighetstillegg som øker hver måned fram til fødsel. Uten dette blir det urimelig stort sprang i erstatningsutmåling fra rett før fødsel til rett etter fødsel.

Drektighetstillegget regnes ut som en månedlig lineært tillegg som er en 9- del av erstatning for en oksekalv. Dette prinsippet gir et svakt økende tillegg fra 254 kr/måned i sone 1 til 304 kr/måned i sone 5. For å forenkle beregningene foreslår vi å gi et drektighetstillegg på kr 280 pr. påbegynt måned dyret er drektig.

3.2 Kjøttferaser

Det er beregnet satser for både såkalte tunge og lette raser. Typiske tunge raser vil være Charolais og Simmentaler, typiske lette raser vil være Aberdeen Angus og Hereford. Andre raser vil være mellomtunge raser som for eksempel Limousin, men på grunn av god klassifisering av slakta er det naturlig å plassere denne sammen med de tunge rasene. Beregningene følger samme gruppering etter kjønn og alder som melkerasene, dvs. tre måneders intervaller fram til dyrene regnes som voksne to år gamle. En følger også samme prinsipp som melkerasene når det gjelder differensiering etter sone for distriktstilskudd.

3.2.1 Slakteverdi

Som grunnlag for beregningene tar en utgangspunkt i slakteverdien, som igjen er avhengig av slaktevekt ved gitt alder og pris pr. kg. Prisen vil igjen være gitt av klassifiseringsresultat, slaktevekt og prisvariasjoner over tid. Det er lite erfaringstall fra norske forhold når det gjelder å beregne slaktevekt ved en gitt alder. En har derfor valgt å bruke erfaringstall fra svenske buskaper når det gjelder fødselsvekt og tilvekst i ulike perioder. Følgende verdier er lagt til grunn i de videre beregningene:

	Vekt ved fødsel		Tilvekst 0 – 6 mnd Gram pr. dag		Tilvekst fra 6 mnd til slakteferdig alder, gram pr. dag	
	Okse	Kvige	Okse	Kvige	Okse	Kvige
Tung rase	47	44	1 300	1 200	1 200	800
Lett rase	37	35	1 100	1 000	1 000	700

Slakteprosenten settes til 52% og dette gir følgende slaktevekter:

Alder	Tung rase		Lett rase	
	Okse	Kvige/Ku	Okse	Kvige/ku
Under 3 mnd	55	50	45	40
3 – 6 mnd	115	105	95	90
6 – 9 mnd	175	155	145	130
9 – 12 mnd	230	190	190	160
12 – 15 mnd	285	230	240	195
15 – 18 mnd	345	265	285	225
18 – 21 mnd	400	305	335	260
21 – 24 mnd	455	340	380	290
Voksne dyr	600	365	520	310

Det er brukt en midlere alder innen gruppen ved utregning av slaktevekt. Slaktevekta for voksne dyr er satt på grunnlag av normal levendevekt for de ulike rasene.

På grunn av manglende norsk statistikk over klassifiseringsresultat har en brukt dansk statistikk som grunnlag. Ut fra dette vil en få følgende slakteklasser som grunnlag ved beregning av slakteverdi, kviger/kyr er skjønnsmessig redusert med to trinn i EUROP-systemet sammenligna med okser:

Alder	Tung rase		Lett rase	
	Okse	Kvige/Ku	Okse	Kvige/Ku
Under 12 mnd	U	R+	R	O+
12 – 24 mnd	U	R+	R	O+
Voksne dyr	U	R+	R	O+

Ut fra noteringsprisen i november 2003, vil en få følgende priser eks. distriktstilskudd men inklusive grunntilskudd:

Alder	Tung rase		Lett rase	
	Okse	Kvige/Ku	Okse	Kvige/Ku
Under 12 mnd	37,18	34,75	32,70	30,25
12 – 24 mnd	38,79	36,39	34,81	32,00
Voksne dyr	37,11	36,11	33,11	31,91

På grunnlag av disse verdiene, vil en da få følgende slakteverdier:

Alder	Tung rase		Lett rase	
	Okse	Kvige/Ku	Okse	Kvige/Ku
Under 3 mnd	2045	1738	1472	1210
3 – 6mnd	4276	3649	3107	2723
6 – 9 mnd	6507	5386	4743	3933
9 – 12 mnd	8551	6603	6215	4840
12 – 15 mnd	11055	8370	8354	6240
15 – 18 mnd	13383	9643	9921	7200
18 – 21 mnd	15516	11099	11661	8320
21 – 24 mnd	17649	12373	13228	9280
Voksne dyr	22266	13180	17217	9892

Distriktstilskuddet blir som følger:

Tung rase

Sone	1	2	3	4	5
Sats kr/kg	0	4,05	6,55	10,50	11,10
Okser under 3 mnd	0	223	360	578	611
Okser 3 – 6 mnd	0	466	753	1208	1277
Okser 6 – 9 mnd	0	709	1146	1838	1943
Okser 9 – 12 mnd	0	932	1507	2415	2553
Okser 12 – 15 mnd	0	1154	1867	2993	3164
Okser 15 – 18 mnd	0	1397	2260	3623	3830
Okser 18 – 21 mnd	0	1620	2620	4200	4440
Okser 21 – 24 mnd	0	1843	2980	4778	5051
Voksne okser	0	2430	3930	6300	6660
Kviger under 3 mnd	0	203	328	525	555
Kviger 3 – 6 mnd	0	425	688	1103	1166
Kviger 6 – 9 mnd	0	628	1015	1628	1721
Kviger 9 – 12 mnd	0	770	1245	1995	2109
Kviger 12 – 15 mnd	0	932	1507	2415	2553
Kviger 15 – 18 mnd	0	1073	1736	2783	2942
Kviger 18 – 21 mnd	0	1235	1998	3203	3386
Kviger 21 – 24 mnd	0	1377	2227	3570	3774
Kyr	0	1478	2391	3833	4052

Lett rase

Sone	1	2	3	4	5
Sats kr/kg	0	4,05	6,55	10,50	11,10
Okser under 3 mnd	0	182	295	473	500
Okser 3 – 6 mnd	0	385	622	998	1055
Okser 6 – 9 mnd	0	587	950	1523	1610
Okser 9 – 12 mnd	0	770	1245	1995	2109
Okser 12 – 15 mnd	0	972	1572	2520	2664
Okser 15 – 18 mnd	0	1154	1867	2993	3164
Okser 18 – 21 mnd	0	1357	2194	3518	3719
Okser 21 – 24 mnd	0	1539	2489	3990	4218
Voksne okser	0	2106	3406	5460	5772
Kviger under 3 mnd	0	162	262	420	444
Kviger 3 – 6 mnd	0	365	590	945	999
Kviger 6 – 9 mnd	0	527	852	1365	1443
Kviger 9 – 12 mnd	0	648	1048	1680	1776
Kviger 12 – 15 mnd	0	790	1277	2048	2165
Kviger 15 – 18 mnd	0	911	1474	2363	2498
Kviger 18 – 21 mnd	0	1053	1703	2730	2886
Kviger 21 – 24 mnd	0	1175	1900	3045	3219
Kyr	0	1256	2031	3255	3441

3.2.2 Livdyrpåslaget

Livdyrmarkedet for kjøttfe er ikke like stabilt som livdyrmarkedet for NRF-kyr, men markedet har stabilisert seg de siste årene. Vi har valgt å bruke de innhentede livdyrpriser fra bl.a. Fellesslakteriet som grunnlag for vurdering av livdyrpåslaget for kjøttfe.

I et balanser marked er det den beste tredjedelen som normalt blir omsatt som livdyr. Fellesslakteriet omsetter normalt ikke de aller beste avlsdyrene slik at deres priser bør være et godt utgangspunkt. Omsetningen av livdyr gjennom Fellesslakteriet var følgende, med gjennomsnittspris og antall dyr:

Rase	Fellesslakteriet 2000(antall dyr)
Charolais	18750 kroner (8dyr)
Limousin	25918 kroner (22 dyr)
Blonde Aquitaine	26225 kroner(8 dyr)
Hereford	17716 kroner (20 dyr)
Aberdeen Angus	19980 kroner (5 dyr)

Forholdene siden den gang har ikke endret seg svært mye, og i følge Marton Hølland i Gilde Fellesslakteriet er prisene på livdyr på samme nivå som i 2000.

Fellesslakteriet har et prissystem for ulike dyregrupper. Prissystemet for ubedekte livkviger bygger på vekt av dyret, krysningsgrad av kjøttfe, om dyret er stambokført, skjønn, marked og et poengsystem som bygger på fødselstidspunkt og avstamning. Tilsvarende er det et prissystem for drektige kviger og kyr.

For avlsokser har Norsk Kjøtt et system for ungdyrkåring, grunnprisen blir avgjort på grunnlag av antall kåringspoeng. Livdyrpåslaget blir noe høyere for kjøttfedyr enn for NRF-dyr. Dette begrunnes med at det i denne produksjonen er mer vanlig å ha egen avlsokse og disse har da en større avlsverdi enn de få voksne NRF-oksene som finnes. Vi foreslår at livdyrpåslaget som ble brukt i 2001 videreføres for de tunge rasene og økes litt for de lette rasene, vi får da følgende livdyrpåslag i %:

Rase	Tunge raser		Lette raser	
	Okse	Kvige/Ku	Okse	Kvige/Ku
Under 3 mnd	80	80	85	90
3 – 6 mnd	75	80	80	90
6 – 9 mnd	70	75	75	85
9 – 12 mnd	60	75	65	85
12 – 15 mnd	55	65	60	80
15 – 18 mnd	45	60	50	75
18 – 21 mnd	35	55	40	70
21 – 24 mnd	30	50	35	65
Voksne dyr	25	25	30	30

Dette gir følgende livdyrpåslag:

Alder	Tung rase		Lett rase	
	Okse	Kvige/Ku	Okse	Kvige/Ku
Under 3 mnd	1636	1390	1258	1089
3 – 6 mnd	3207	2919	2486	2451
6 – 9 mnd	4555	4040	3558	3343
9 – 12 mnd	5131	4952	4040	4114
12 – 15 mnd	6080	5441	5012	4992
15 – 18 mnd	6022	5786	4961	5400
18 – 21 mnd	5431	6104	4664	5824
21 – 24 mnd	5295	6186	4630	6032
Voksne dyr	5567	3295	5165	2968

Sum slakteverdi, distriktstilskudd og livdyrpåslag blir da følgende avrundet til hele hundre kroner:

<i>Tung rase</i>					
Sone	1	2	3	4	5
Okser under 3 mnd	3700	3900	4000	4300	4300
Okser 3 – 6 mnd	7500	7900	8200	8700	8800
Okser 6 – 9 mnd	11100	11800	12200	12900	13000
Okser 9 – 12 mnd	13700	14600	15200	16100	16200
Okser 12 – 15 mnd	17100	18300	19000	20100	20300
Okser 15 – 18 mnd	19400	20800	21700	23000	23200
Okser 18 – 21 mnd	20900	22600	23600	25100	25400
Okser 21 – 24 mnd	22900	24800	25900	27700	28000
Voksne dyr	27800	30300	31800	34100	34500
Kviger under 3 mnd	3100	3300	3500	3700	3700
Kviger 3 – 6 mnd	6600	7000	7300	7700	7700
Kviger 6 – 9 mnd	9400	10100	10400	11100	11100
Kviger 9 – 12 mnd	11600	12300	12800	13600	13700
Kviger 12 – 15 mnd	13800	14700	15300	16200	16400
Kviger 15 – 18 mnd	15400	16500	17200	18200	18400
Kviger 18 – 21 mnd	17200	18400	19200	20400	20600
Kviger 21 – 24 mnd	18600	19900	20800	22100	22300
Ku	16500	18000	18900	20300	20500

Lett rase

Sone	1	2	3	4	5
Okser under 3 mnd	2700	2900	3000	3200	3200
Okser 3 – 6 mnd	5600	6000	6200	6600	6600
Okser 6 – 9 mnd	8300	8900	9300	9800	9900
Okser 9 – 12 mnd	10300	11100	11500	12300	12400
Okser 12 – 15 mnd	13400	14300	14900	15900	16000
Okser 15 – 18 mnd	14900	16000	16700	17900	18000
Okser 18 – 21 mnd	16300	17700	18500	19800	20000
Okser 21 – 24 mnd	17900	19400	20300	21800	22100
Voksne okser	22400	24500	25800	27800	28200
Kviger under 3 mnd	2300	2500	2600	2700	2700
Kviger 3 – 6 mnd	5200	5500	5800	6100	6200
Kviger 6 – 9 mnd	7300	7800	8100	8600	8700
Kviger 9 – 12 mnd	9000	9600	10000	10600	10700
Kviger 12 – 15 mnd	11200	12000	12500	13300	13400
Kviger 15 – 18 mnd	12600	13500	14100	15000	15100
Kviger 18 – 21 mnd	14100	15200	15800	16900	17000
Kviger 21 – 24 mnd	15300	16500	17200	18400	18500
Kyr	12900	14100	14900	16100	16300

3.2.3 Drektighetstillegg

I likhet med NRF-dyra er det rimelig at det blir gitt et drektighetstillegg som øker hver måned fram til fødsel ved ca. 9 måneder slik at det ikke blir et urimelig stort sprang i erstatningsutmåling fra rett før fødsel til rett etter fødsel.

Drektighetstillegget regnes ut som et månedlig lineært tillegg som er en 9-del av erstatning for en oksekalv. Dette prinsippet gir et økende tillegg fra 411 kr/måned i sone 1 til 478 kr/måned i sone 5 for tunge raser og fra 303 kr/måned i sone 1 til 358 kr/måned i sone 5 for lette raser. For å forenkle beregningen foreslår vi at det gis et drektighetstillegg på kr 440 pr påbegynt måned for tunge raser og kr 330 pr påbegynt måned for lette raser av kjøttfedyr.

4 SVIN

Her er det beregnet satser for purker, råner, slaktegris og smågris.

4.1 Smågris

Markedet for svinekjøtt har det siste året vært i bra balanse. Smågrisprisen varierer litt gjennom året. Vi har valgt å bruke prisene fra sommer 2003 som grunnlag i beregningene. Grunnprisen var da kr 650 i Sør-Norge og kr 760 i Nord-Norge. Inkludert tillegg blir da prisene følgende:

	Sør-Norge	Nord-Norge
Grunnpris for gris på 22 kg	650	760
Samgristillegg, 10%	65	76
Tillegg helsegris, 14%	91	106
Kg-tillegg fram til 24 kg	20	20
Sum smågris 24 kg	826	962

Kilder: Gilde Fellesslakteriet, Gilde BS Trondheim, Gilde Nord-Norges Salgslag

Beregna alder ved denne vekta er ca 10 uker (2,3 mnd). Vi vil foreslå at verdien for smågris på 1 – 2 mnd og under 1 mnd settes til hhv. 70% og 50% av sumverdiene vist i tabellen ovenfor. Dette vil gi følgende standardsatser avrundet:

	Sør-Norge	Nord-Norge
Smågris under 1 mnd	410	480
Smågris 1 – 2 mnd	580	670
Smågris 2 – 3 mnd	830	960

4.2 Slaktegris

Fram til 2000 har gjennomsnittlig slaktevekt for slaktegris ligget rundt 76 – 78 kg. I 2002 var gjennomsnittlig slaktevekt økt til 82 kg for slaktegrisen. Klassifiseringa var i 2002 27% i klasse U, 65% i klasse E og 8% i klasse S. Etter denne fordelinga ble gjennomsnittsprisen i november kr 20,68 pr kg. Verdien for en slaktegris blir da 82 kg * kr 20,68 = kr 1 696.

Førnormene for slaktegris angir følgende vekter for slaktegris av ulike alder:

Smågris 2 – 3 mnd (10 uker)	24 kg levende vekt
Slaktegris 3 – 4 mnd (15 uker)	47 kg levende vekt 33 kg slaktevekt
Slaktegris 4 – 5 mnd (19 uker)	72 kg levende vekt 50 kg slaktevekt
Slaktegris 5 – 6 mnd (23 uker)	100 kg levende vekt 70 kg slaktevekt
Slaktegris over 6 mnd	117 kg levende vekt 82 kg slaktevekt

Slakteprosentene er satt til 70%.

Livdyrtillegg

Unge slaktegriser bør påplusse et livdyrtillegg pga. et framtidig inntektspotensiale i form av økt tilvekst. Livdyrtillegget vil være relativt størst for unge dyr. Vi vil foreslå følgende prosentvise livdyrpåslag for ulike aldersgrupper:

Alder	Påslag
3 – 4 mnd	60%
4 – 5 mnd	10%
5 – 6 mnd	5%
Over 6 mnd	0%

Distriktstillegg

Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal har kr 0,54 pr kg i distriktstillegg for gris, mens Nord-Norge har et distriktstillegg for gris på kr 5,40 pr kg. Det vil være rimelig at det for Nord-Norge og Vestlandet beregner et tillegg for slaktegrisen med basis i distriktstillegget.

Dette gir følgende forslag til standardsatser for slaktegris:

Alder	Vekt	Grunnpris	<u>Verdi inkl. livdyrtillegg og distr.tilskudd</u>		
			Nord-Norge	Vestlandet	Resten av land
3 – 4 mnd	33	17,26	1090	930	910
4 – 5 mnd	50	20,18	1380	1140	1110
5 – 6 mnd	70	20,68	1900	1560	1520
over 6 mnd	82	20,68	2140	1740	1700

4.3 Besetninger med livdyrsalg av purker

Disse besetningene vil få en merverdi på sine dyr allerede for gris i aldersgruppen 4 – 5 mnd. Basisprisen for småpurker med 18 ukers alder (4,2 mnd) er kr 1900 – 2000 i Sør-Norge og kr 2500 – 2600 i Nord-Norge. Ubedekte ungpurker med 22 ukers (5,1 mnd) alder har en basispris på kr 2500 – 2600 i Sør-Norge og kr 3200 i Nord-Norge. Vi foreslår at disse prisene legges til grunn og foreslår følgende standardsatserer for unge purker påtenkt i avl:

	Alder	Nord-Norge	Sør-Norge
Småpurker	18 uker	2600	2000
Ubedekte ungpurker	22 uker	3200	2600

Småpurkene får et tillegg på kr 110 pr uke over 18 uker og ubedekte ungpurker får et tillegg på kr 110 pr uke fra 22 til 32 uker. Landssvin får et reinrasetillegg på kr 550.

4.4 Purker

Gjennomsnittlig slaktevekt for purker var i 2002 138 kg, klassifisering var mellom klasse E og U. Avregningspris i november 2003 var kr 16,77 pr kg. Dette vil gi en gjennomsnittlig slakteverdi for purker på kr 2315. For purkene vil det være naturlig å beregne et livdyrt tillegg for å få fram den reelle verdien. Fra purkekontrollen ser en at hvert år blir ca 35% av purkene utrangert, hver purke får i gjennomsnitt bare 3 kull. Dette tilsier at livdyrtillegget for purkene må trappes ned ganske raskt med økende alder. Bedekte ungpurker har en grunnpris 6 uker etter paring på kr 5020 i Sør-Norge og kr. 5720 i Nord-Norge. Livdyrtillegget utgjør etter dette fra 117 til 147% av gjennomsnittlig slakteverdi. For purkegruppen vil vi foreslå et livdyrt tillegg på 75% for Sør-Norge og 105% for Nord-Norge. Dette vil da gi en standardsats for purker avrundet til nærmeste hundre kroner på kr 4000 for Sør-Norge og kr.4700 for Nord-Norge.

4.5 Råner

Slakteverdien for råner er forholdsvis liten på grunn av lav avregningspris. I november 2003 lå avregningsprisen for råneslakt på kr 4,97 pr kg. Livdyrverdien vil utgjøre størstedelen av verdien, og da spesielt for ungråner. En ungråne på 7 mnd har en grunnpris på kr 5000 med tillegg av kr 125 pr poeng ved avlsverdi over 100. Vanlig avlsverdier for råner som omsettes ligger på 105 – 107. Vi vil derfor med bakgrunn i dette foreslå at standardprisen for råner settes til kr. 6000. For ungråner, 4 – 6 mnd. gamle, vil vi foreslå at standardsatsen settes til kr 3000.

4.5 Drektighetstillegg

Drektighetstida for svin er om lag 16 uker. Det synes rimelig å gi et drektighetstillegg som gradvis øker fram mot fødsel. Uten dette blir det et urimelig stort sprang i erstatningsutmåling fra rett før fødsel til rett etter fødsel. Drektighetstillegget regnes ut som et lineært tillegg som tar utgangspunkt i verdien av 10 smågriser under 1 mnd da dette er gjennomsnittlig tall for avvente smågriser pr purke i følge In-Gris. Verdien av 10 smågriser under 1 mnd er beregna til $kr\ 480 \cdot 10 = kr\ 4800$ for Nord-Norge og $kr\ 420 \cdot 10 = kr\ 4200$ for Sør-Norge. Pr påbegynt 14.dag av drektighetstida vil verdien øke med kr 600 i Nord-Norge og med kr 525 i resten av landet.

5 SAU OG LAM

Ved utarbeiding av satser for sau og lam har vi støttet oss på grunnlagsmateriale og beregninger knyttet til erstatning ved tap til fredet rovvilt.

5.1 Grupper det beregnes sats for

I likhet med satsene som benyttes ved rovdyrerstatning har vi ikke funnet det hensiktsmessig å differensiere etter rase. Den viktigste årsaken til dette er at variasjonen mellom enkeltbruk ofte vil være større enn variasjonen mellom raser. Hvis en skulle foretatt en differensiering

ville det vært mest aktuelt å skille mellom såkalte ”tunge” og ”lette” raser. Dala, Steigar, Texel, Rygjar m.fl. representerer de tunge rasene mens Spel og Pels er typiske lette raser. Skulle en foreta en slik differensiering, ville en raskt støte på problemer knyttet til dokumentasjon og verdsetting av krysningsdyr.

Det er mer aktuelt med en differensiering etter geografisk plassering av bruket. Dette skyldes i hovedsak at distriktstilskuddet på kjøtt varierer mellom ulike regioner (soner). Denne variasjonen kan utgjøre betydelige beløp, i 2003 varierte satsen fra 0 til kr 13 pr kg i hhv. Sone 1 og 5. Det er i første rekke ved erstatning av slaktedyr det vil være aktuelt å foreta en slik differensiering. Vi vil derfor foreslå en differensiering etter sone bare for slaktelam.

Når det gjelder alder og kjønn, vil vi forslå at det fastsettes satser for følgende grupper:

- Søyer
- Søyelam tiltenkt i avl
- Værlam tiltenkt i avl
- Andre lam
- Avlsværer

For lam er det beregnet en gjennomsnittlig sats for alle dyr i besetningen. Denne satsen er veiet ut fra forutsetninger om normal påsettsandel for hhv. søye- og værlam. En slik gjennomsnittssats vil være aktuelt å bruke ved nedslakting i perioden etter lamming og fram til normal slaktesesong. Ved nedslakting etter normal slaktesesong om høsten og fram til lamming om våren, vil normalt en mye større andel av lamma være tiltenkt avl. Det vil imidlertid kunne være stor variasjon mellom besetninger når det gjelder forholdet mellom livlam/slaktelam om høsten og vinteren. Det vil derfor være mer aktuelt å bruke separate satser for hhv. livlam og slaktelam i denne perioden.

Det er heller ikke beregnet satser for lam av ulik alder. Satsene er beregnet med utgangspunkt i slaktemodne lam om høsten. Dette begrunnes med at en stor andel av kostnadene i produksjonen påløper fram til lamming. Selv om slakteverdien av unge lam er liten, vil i prinsippet livdyrtillegget være høyt, da kostnadene fram til slakting er små.

5.2 Slakteverdier.

En har tatt utgangspunkt i grunnverdier til bruk ved erstatning grunnet rovdyrskade. Siden satsene sist ble revidert i 2001, har spesielt avregningsprisen for sauekjøtt gått mye ned mens avregningsprisen for lam har vært mer stabil. Dette fører til at grunnverdien for voksne sauer vil gå noe ned i forhold til satsene fra 2001. Slakteverdiene med grunnlag i prisene høsten 2003 vil da bli følgende:

Voksen sau og gimrer:

Produkt	Vekt, kg	Pris, kr/kg	Sum, kr.
Slakt	28,8	19,66	566
Ull	2,2	46,85	103
Sats uten distriktstilskudd			669

Lam:

Produkt	Vekt, kg	Pris, kr/kg	Sum, kr
Slakt	18,2	36,16	659
Ull	1,3	46,85	61
Sats uten distriktstilskudd			720

Slakte- og ullvekter:

For lam er det brukt slakteverdier tilsvarende Norsk Kjøtt (NK) gjennomsnittstall for slaktesesongene 2000, 2001 og 2002. For sau er det beregnet et vektet gjennomsnitt for "Sau" og "Ung sau" slaktet av Norsk Kjøtt i hele 2002. Ullvektene tilsvarer de som er fastsatt i retningslinjene til forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt.

Priser på ull og kjøtt:

Ved fastsettelsen av pris pr kg kjøtt har en benyttet Norsk Kjøtt's prognose for ukene 36 – 43 2003 inklusive grunntilskudd. Prisen på sauekjøtt er en vektet gjennomsnittsberegning av prisen på sau og ung sau. Vekting av prisen er gjort ut fra antall kg slakta av henholdsvis sau og ung sau. I følge opplysninger fra Norsk Kjøtt blir ca. 25% av dyr som er 1 år eller eldre klassifisert som ung sau. Både for lam, sau og ung sau har en lagt slakteklasse O til grunn. For ull har en nyttet anbefalt notering fra NK høsten 2003, høstull av crossbredtype, kl C1.

Tilskudd til lammeslakt:

Ved jordbruksavtalen 2003/04 ble det innført et tilskudd pr lam som blir levert til slakt. Satsene er kr 120 pr lam i klasse O eller bedre og kr 60 pr lam i klasse O- eller dårligere. Vanligvis blir 73% av lammene klassifisert i klasse O eller bedre mens 27% er i klasse O- eller dårligere. Dette blir da en del av verdien på de lammene som skal slaktes og ikke brukes i avl. Vi vil da foreslå følgende beregningsmåte for lam:

Lammetillegg klasse O og bedre	kr 120 * 73%= kr 87,60
Lammetillegg klasse O- og dårligere	kr 60 * 27%= kr 16,20
Til sammen avrundet	kr 104

I en buskap vil da lammetilskuddet i gjennomsnitt utgjøre kr 104 pr lam som skal slaktes. Med utgangspunkt i slakteverdien vist i tabellen ovenfor pluss gjennomsnittlig lammetilskudd, vil vi anbefale følgende standardsatser for lam som er planlagt levert som slakt, avrundet til nærmeste 5-kr:

Sone for distriktstilskudd	1	2	3	4	5
Sats distriktstilskudd sau	0	4,05	6,55	12,50	13,00
Slakteverdi kr pr lam	720	795	840	950	960
Lammetilskudd	104	104	104	104	104
Sum standardsats pr lam	825	900	945	1055	1065

5.3 Livdyrverdier på lam

Når nye lam skal kjøpes inn, må disse hentes inn fra områder der det ikke er påvist utbrudd av for eksempel skrapie eller andre sykdommer. Ofte vil det være lange transportavstander med tilsvarende høye fraktkostnader. En vurdering av fraktkostnadene vil vi komme tilbake til i kapittel 8.

5.3.1 Værlam

For kåra værlam har Landsrådet for saueavl fastsatt følgende rådgivende priser for 2003:

Prisen graderes etter vekta på lammet ved levering:

Lite lam ca. 45 kg – kr 1 600

Middels lam ca. 55 kg – kr 1 800

Stort lam ca. 65 kg – kr 2 000

Vi vil med bakgrunn i dette foreslå at værlam som er tiltenkt i avl verdsettes til **kr 1800**.

5.3.2 Søyelam

Det er for tiden liten omsetning av søyelam grunnet sykdomsrestriksjoner, derfor er tilgangen på markedspriser noe begrenset. Tidligere utarbeidet distriktsorganisasjonene i Norsk Kjøtt anbefalte priser ved omsetning av livlam. I 1998 ble et lam med levende vekt på 45 kg og foreldre med gjennomsnittlig avlsindeks på 105 verdsatt som vist nedenfor i ulike distrikt:

HedOpp kr 1 285

Bøndernes Salgslag kr 1 090

Nord-Norges Salgslag kr 975

Norsk sau- og geitavlslag har for 2003 utarbeidet forslag til pris for søyelam, hvor en tar utgangspunkt i kr 25 pr kg levendevekt for besetninger som er med i Sauekontrollen.

Et lam på 50 kg vil da være verdt kr 1250, mens et lam på 45 kg vil være kr 1125.

Statens Landbruksforvaltning har tidligere registrert priser fra kr 1000 til kr 1200.

Vi mener at de verdier som er vist ovenfor kan være et utgangspunkt for å fastsette satser for søyelam som er tiltenkt til avl. Det kan tenkes at de beste lammene ikke blir omsatt og at satsene derfor bør heves noe. Vi vil derfor foreslå at søyelam som er tiltenkt til avl settes til **kr 1500**. Frakt vil komme i tillegg.

5.4 Veid sats for alle lam

Hvis en forutsetter et gjennomsnittlig lammetall på 1,6 pr søye og en påsettsandel på 30%, vil 37,5% av søyelamma bli påsatt som livlam. Det er beregna livdyrverdi for 5% av værlamma.

Det er brukt de samme livdyrverdiene for alle tilskuddssoener. Dette gir følgende gjennomsnittlige satser for alle lam i en bestning:

Sone for distriktstilskudd	1	2	3	4	5
Veid sats, kr pr lam	975	1035	1070	1155	1165

5.5 Livdyrverdi voksne søyer

Det er svært liten omsetning av voksne søyer, fastsettelse av livdyrtilllegg må derfor baseres mye på skjønn. I beregningene fra 2001 støttet en seg til erstatningsberegningene som blir gjort ved tap av sau i forbindelse med rovdyr. I tillegg til verdi av kjøtt og ull, beregnes tap som skyldes mindre framtidig avdrått, redusert avlsmessig framgang, godtgjørelse for økt arbeidsomfang og diverse annen ulempe. Ved innkjøp av ny besetning vil en som regel ikke

få tilgang til de aller beste dyra. Da vil en få en besetning hvor en får mindre avdrått enn tidligere og den avlsmessige framgangen vil være dårligere. En ny besetning trenger også tid til å tilpasse seg nytt utmarksbeite/fjellbeite. Dette vil som regel føre til økt arbeidsforbruk gjennom beitesesongen og under sankinga om høsten. I tillegg kan en som regel regne med at det oppstår andre problemer som også må godtgjøres.

Vi finner det naturlig at de samme prinsippene blir fulgt ved beregningene nå. Som et eksempel er det gjort beregninger der alle 100 søyer blir erstattet som tatt av rovdyr. Dette gir følgende beregning:

Tilskuddselement	Vekt, kg	Pris, kr/kg	Sum, kr
Slakteverdi	28,8	19,66	566
Distriktstilskudd sone 3	28,8	6,55	189
Verdi av ull	2,2	46,85	103
Sum slakteverdi inkl. distr.tilsk.			858
Redusert framtidig avdrått			1200
Redusert avlsframgang			250
Økt sykdom ved nye dyr, merarbeid, annen ulempe m.m.			600
Sum avrundet			2900

Frakt vil komme i tillegg til satsene og vil bli beregnet i kapittel 8.

De tre siste postene i beregningen ble av flertallet i rådet i 2001 betraktet som livdyrtillegget. Vi følger dette prinsippet også i dag, og vi vil foreslå en standardsats på **kr 2 900**.

5.6 Avlsværer

Landsrådet for saueavl har fastsatt følgende for 2003:

Avkomstgranska værer:

Utgangspunktet er O-indeksen ved siste indeksberegning. Dersom K- eller M-indeksen er vesentlig høyere, kan det avtales en høyere pris mellom kjøper og selger.

Værer med under 101 i O-indeks bør ikke selges.

Værer mellom 101 og 105 i O-indeks selges til grunnpris = kr 2900

Værer med mer enn 105 i O-indeks får et tillegg på kr 200 pr indekspoeng.

Værer som er eldre enn 4 år avskrives med kr 1000 pr år ned til grunnpris.

Eksempel på beregning av pris for avkomstgranska vær:

Vær født i 1998 som hadde 116 i siste O-indeks:

<i>Grunnpris</i>	<i>2 500</i>
<i>Tillegg 116-105 indekspoeng(11 X 200)</i>	<i>+ 2 200</i>
<i>Avskrivning for alder (1 x 1000)</i>	<i>- 1 000</i>
<u>Sum</u>	<u>4 000</u>

Spesielt gode værer kan oppnå en avlsindeks på 130. Uten avskrivning for alder, vil en slik vær ha en verdi på kr 7 900. For avkomstgranska værer med avlsindeks over 101 vil da prisen

kunne variere med ca. kr 5 000. Ikke alle værere som blir brukt i avl er avkomstgranska, og disse vil ha en betydelig lavere verdi.

Vi vil foreslå at standardsatsen for avlsværer blir satt til **kr 4 800**

5.7 Drekthetstillegg

Drekthetstida for sau er om lag 5 måneder. Det foreslås et drektighetstillegg som gradvis øker fram mot fødsel. Drekthetstillegget regnes ut som et lineært tillegg som tar utgangspunkt i verdien av 1,6 avvendte lam. Verdien av 1 lam er ovenfor satt til mellom 975 og 1165 kroner avhengig av sone for distriktstillegg for kjøtt. Vi vil foreslå et drektighetstillegg på kr 350 pr påbegynt måned.

6 GEIT OG KJE

Norsk geitehold er i dag hovedsak basert på melkeproduksjon, og verdien av kjøttproduksjonen utgjør en liten del av den samla verdiskapningen i næringa. Disse forholda vil ha betydning ved fastsettelse av standardsatser. Kjøttverdien av det enkelte dyr er liten, mens livdyrtillegget vil være relativt høyt grunnet framtidig melkeproduksjon. Da det er svært liten livdyromsetning av hundyr, og dermed lite grunnlag av markedspriser å bygge på, må livdyrtillegget utover slakteverdi fastsettes mer eller mindre skjønnsmessig.

Hvert år blir det beregnet erstatningssatser for geit og kje som blir tatt av fredet rovvilt. Forslag til satser blir utarbeidet av NILF, mens det er Direktoratet for naturforvaltning som fastsetter de endelige satsene. For kje har det i denne sammenheng blitt brukt et livdyrtillegg på 100% av slakteverdien. For geiter har det også blitt beregna et tillegg for redusert framtidig melkeproduksjon.

Vi vil beregne satser for følgende grupper:

- Geitekje under 9 mnd
- Geiter over 9 mnd
- Bukkekje
- Avlsbukker

I tradisjonelt geitehold blir kje som ikke skal settes inn i avl avlivet kort tid etter fødsel. Dette betyr at de fleste gjenværende kje må verdsettes som livdyr. Da slakteverdien vil utgjøre en liten andel av livdyrverdien, har en ikke funnet det nødvendig å differensiere satsene geografisk etter distriktstilskuddet.

6.1 Geitekje og geiter

Kjøttverdi:

Det er tatt utgangspunkt i erstatningssater knyttet til rovdyr tap. Følgende slakteverdier er lagt til grunn:

Slakteverdi sone 3 for distriktstilskudd:

	Vekt	Pris	Verdi
Geit	17	18,31	311
Kje	7	32,24	226

Slaktevekter og slakteklasse er fastsatt ut fra slaktestatistikk fra Norsk Kjøtt. For kje er det lagt til grunn slakteklasse O- og for geit gjennomsnitt av klassene P+ og O-. Videre er det lagt til grunn noteringspriser for høsten 2003 inkludert distriktstilskudd for sone 3 (6,55 kr/kg).

Livdyrtillegg:

Tine Nord-Norge utarbeidet tidligere livdyrpriser for omsetning av geit og drektige kje. Det ble da tatt utgangspunkt i dekningsbidraget pr årsgeit, satsene ble sist revidert for sesongen 1994/95. Da ble det beregnet en grunnpris på kr 1300. Ved siste beregning av standardsatser i 2001 ble dyr under 9 mnd. gitt et livdyrtillegg på 100%. Vi vil også nå bruke samme prinsipp, dette vil for dyr under 9 mnd. gi en standardsats på **kr. 450**. Vi finner heller ikke grunn til å endre satsen for dyr over 9 mnd. den settes derfor til **kr 1 300**.

6.2 Bukkekje

Landsrådet for geiteavl anbefalte priser fra kr 1300 til kr 1750 ved kjøp/salg av kåra bukkekje i 2003. Med bakgrunn i disse satsene vil vi foreslå en standardsats på **kr 1500** for bukkekje under ett år.

6.3 Avlsbukker

Landsrådet for geiteavl anbefalte følgende system for kjøp/salg av avkomstgranska bukker i 1999:

Grunnpris kr. 2 200

- *Grunnpris baserer seg på en avlsindeks på 103 og avlsverdi jur på 5, sum 108. For hvert poeng i avvik fra 108 legges det til/trekkes i fra kr 100.*
- *For bukker som er 4,5 – 5,5 år, reduseres poengtillegget med 50%. Bukker eldre enn 5,5 år bør omsettes til grunnpris.*

Med bakgrunn i disse satsene vil vi foreslå en standardsats på **kr 3000** for avlsbukker.

6.4 Drektighetstillegg

Drektighetstida for geit er om lag 5 måneder. Det er også her rimelig å gi et drektighetstillegg som gradvis øker fra mot fødsel slik at det ikke blir et sprang i erstatningsutmåling fra rett før fødsel til rett etter fødsel. Drektighetstillegget regnes ut som et lineært tillegg som tar utgangspunkt i verdien av ett kje. Dette er satt til 450 kroner. Det foreslås et drektighetstillegg på kr 90 pr påbegynt måned.

7 FJØRFE

Satsene for fjørfe som er beregnet i dette kapitlet, dekker ikke rene avlsbesetninger. Verdien av såkalte besteforeldredyr kan være svært høye, også foreldredyrene har høye verdier. Det er svært få besetninger som driver import av avlsdyr for videre produksjon av foreldredyr. Blir slike besetninger pålagt avlving, bør erstatningssatsene fastsettes ved skjønn.

7.1 Verpehøner

En foreslår at det brukes samme prinsipp som ved verdsetting av verpehøner i de årlige regnskapsundersøkelsene NILF gjennomfører (Driftsgranskingene). Verdien fastsettes ut fra utgifter fram til oppverping ved 24 ukers alder. De blir stående i denne verdien i 8 uker for så å avskrives lineært til utrangeringsverdi etter 78 uker (18 mnd 9. Følgende forutsetninger legges til grunn:

Innkjøp av 16 ukers kyllinger	kr	35,00
Fôrforbruk fram til oppverping		
”Oppdrett 2” 16-20 uker 2 kg à kr 2,68	kr	5,36
”Egg 1” 20-24 uker 2 kg à kr 2,70	kr	5,40
Diverse kostnader	kr	1,20
Til sammen	kr	46,96

I tillegg beregnes det en merverdi som gjenspeiler verdien av framtidig produksjon. Denne kan være vanskelig å beregne, men vi har valgt å ta utgangspunkt i at produksjonen må avsluttes midt i verpeperioden. En nyrekruttering tar 8 uker før ny produksjon er klar. En kan da beregne verdien av produksjonen i denne perioden. Følgende forutsetninger legges til grunn:

Verdi ev egg: 0,39 kg x 8 uker = 3,12 kg x 10,71 kr/kg	= kr 33,42
Fôrkostnader: 2,11 kg fôr pr kg egg à kr 2,70	= kr 17,77
Nettoverdi av tapt eggproduksjon	= kr 15,65

Verdien av en høne ved 24 ukers alder blir kr 46,96 i oppdrettskostnader pluss verdi av framtidig eggproduksjon, kr 15,65 til sammen kr 62,61. Vi vil anbefale at standardsatsene økes lineært fra kr 35,00 ved innsett til kr 63,00 ved 24 ukers alder. Verdien blir slik fram til 32 ukers alder og skrives deretter lineært ned til en nullverdi etter 78 uker.

7.2 Rugeegg høner til slaktekyllingproduksjon

Verdien fastsettes etter de samme prinsippene som for verpehøns, men utraneringsalderen er 60 uker. Følgende forutsetninger legges til grunn:

Innkjøp av 18 ukers kyllinger	kr	107,00
Førførbbruk fram til oppverping		
”Kromat avl” 18-24 uker 4,2 kg à kr 2,60	kr	10,92
Diverse kostnader	kr	1,30
Til sammen	kr	119,22

Verdien av framtidig eggproduksjon beregnes etter de samme prinsipper som for vanlig eggproduksjon. Nyrekruttering for rugeegg høner tar 6 uker. I denne perioden er verdien av egg minus kraftfòrkostnader beregna til kr 39. Grunnlag er hentet fra tidlige Trønderrugeriet, Levanger og Samvirkekylling, Våler. Standardsatsen for ei høne ved 24 uker blir da oppdrettskostnader kr 119 pluss merverdien av framtidig eggproduksjon kr 39, til sammen kr 158.

Vi vil da anbefale at standardsatsene økes lineært fra kr 107 ved innsett til kr 158 ved 24 ukers alder. Verdien beholdes slik fram til 32 ukers alder og skrives deretter lineært ned til utraneringsverdi kr 5 etter 60 uker.

7.3 Slaktekyllinger

Ordinær produksjon:

Vanlig slaktealder for slaktekyllinger er nå nede i 31 dager, de vil da ha en gjennomsnittsvikt på ca. 980 gram og en verdi på kr 15,60 pr stk. Tar en utgangspunkt i verdien av daggammel kylling som er kr 4,30, kan en si at daglig verdiøkning etter innkjøp blir 37,67 øre.

Vi vil anbefale at standardsatsene økes lineært fra kr 4,30 ved innsett til kr 15,60 ved slakteferdig alder, normalt 31 dager etter innsett.

Spesialproduksjon:

Dette er vanlig slaktekylling som blir føret noe lenger og til større slaktevekter enn ved ordinær produksjon. Produksjonen har hatt liten omfang her i landet, men vi har funnet det aktuelt å beregne standardsatser også for denne produksjonen.

Vi foreslår at standardsatsene for denne produksjonen settes lik den forventede slakteverdien ved sanering dersom dyra er eldre enn 31 dager. Fram til en alder på 31 dager brukes samme verdi som ved ordinær produksjon.

7.4 Kalkun

Porsjonskalkun eller julekalkun føres i 12 – 14 uker og har en gjennomsnittsvikt på ca. 5,5 kg. Salgsverdien er satt til kr 90,60 pr innsatt kalkun, en daggammel kylling koster kr 19,90. Dette gir en daglig verdiøkning på 78,56 øre hvis en regner ut fra 13 ukers oppfòringstid.

Vi vil derfor foreslå at standardsatsene økes lineært fra kr 20 ved innsett til kr 91 ved slakteferdig alder ved ca. 13 uker etter innsett.

7.5 Industrikalkun

Stadig mer av produksjonen av kalkun skjer i form av industrikalkun, det vil si at en fôrer fram kalkunene til en slaktevekt på noe over 11 kg. Gjennomsnittlig slaktevekt for industrikalkun er i dag 11,23 kg. Ved slakting har disse en verdi på ca. kr 193 pr innsatt kalkun. Regner en total framfôringstid på 5 måneder, vil en få en daglig verdiøkning på ca. 115,4 øre.

Vi vil anbefale at standardsatsene økes lineært fra kr 20 ved innsett til kr 193 ved slakteferdig alder, normalt 5 mnd. etter innsett.

8 FRAKTKOSTNADER

Når nye dyr skal kjøpes inn, vil det for de fleste dyreartene tilkomme fraktkostnader. Spesielt for sau som oftest må hentes langveis fra, vil det innebære relativt høye fraktkostnader.

8.1 Storfe

Vi har innhentet fraktsatser som brukes av enkelte Gilde-bedrifter når de omsetter livdyr av storfe: Gilde BS i Trondheim tar kr 150 for kalver og kr 200 for kviger og kyr. Gilde Vest i Stavanger tar kr 100 for kalver og kr 225 for livkvige/ku. Gilde Fellesslakteriet tar kr 200 for kalv, kr 250 for unge kviger og opp til kr 500 for livkvige/ku. Gilde HedOpp tar kr 110 for kalver og kr 220 for ung kvige og kr 450 for livkvige/ku. Vi vil foreslå følgende satser for frakt av storfe: Kalv, kr 150 pr dyr, voksne dyr, kr 300 pr dyr.

8.2 Svin

De samme bedriftene gir følgende opplysninger når det gjelder frakt ved omsetning av svin: Gilde BS tar kr 15 pr smågris og kr 110 pr purke. Gilde Vest tar 17 kr pr smågris, kr 75 pr småpurke, kr 100 pr ubedekt purke og kr 150 pr bedekt purke. Gilde fellesslakteriet tar kr 16 pr smågris, kr 35 pr småpurke, kr 100 pr ubedekt purke og kr 150 pr bedekt purke. Gilde HedOpp tar kr 16 pr smågris, kr 110 pr småpurke, kr. 165 pr ubedekt purke og kr 220 pr bedekt purke. Vi vil foreslå følgende satser for frakt av svin: Smågris, kr 16 pr dyr, purker og råner kr 130 pr dyr.

8.3 Sau

Det er svært liten omsetning av sau og lam i dag, derfor er det få av slakteriene som har satser for frakt av sau i forbindelse med livdyrkjøp. Når livdyr eventuelt skal kjøpes inn etter en sanering, må man regne med at disse må hentes fra områder der det ikke er påvist sykdommer. Det vil i mange tilfeller innebære lang transport og høye kostnader. I utredningen fra 2001 ble disse kostnadene stipulert til kr 100 pr dyr, både for værlam, søyelam og voksne avlsdyr. Vi foreslår at det fortsatt skal være en sats for frakt på kr 100 pr dyr når det skal kjøpes inn nye avlsdyr.

8.4 Fjørfe

Ved innkjøp av kyllinger av verpehøner, slaktekylling og kalkun inngår frakt vanligvis i innkjøpsprisen. Det blir derfor ikke aktuelt med frakttillegg for disse. For de få produsentene som driver avlsbesetninger for fjørfe, kommer frakt i tillegg når det importeres dyr fra utlandet. Vi foreslår at frakttillegget blir beregnet individuelt hvis det skulle bli aktuelt med pålegg om nedslakting for disse produsentene.